

Repareer met spoed de Ziekenfondswet

Zorgvernieuwing

De minister probeert verontruste huisartsen te overtuigen dat de verzekeraars echt niet zomaar hun gang kunnen gaan. Maar de werkelijkheid is nog anders.

door Marco Varkevisser

Vandaag behandelt de Eerste Kamer de nieuwe zorgverzekeringwet, en dat huisartsen onvoldoende vertrouwen in de zorgverzekeraars hebben moge duidelijk zijn.

Complexe veranderingen, zoals de invoering van marktprikkels in de gezondheidszorg, zijn vooral gebaat bij vertrouwen. Niet alleen bij vertrouwen tussen de betrokkenen onderling, maar vooral ook vertrouwen dat de overheid adequaat kan en zal ingrijpen als iemand zich niet aan de nieuwe regels houdt. Het is dan ook

Kwaadwillende verzekeraar is nu niet aan te pakken

jammer dat de Nederlandse Mededingingautoriteit (NMa) heeft aangegeven de Mededingingswet niet van toepassing te achten op het gedrag van ziekenfondsen ten aanzien van huisartsen. Want ziekenfondsen, zo stelt de NMa, zijn op dit moment niet als ondernemingen aan te merken.

Aan deze situatie komt pas een einde na inwerkingtreding van de nieuwe Zorgverzekeringwet (Zvw) per 1 januari 2006. Dan verdwijnt het onderscheid tussen ziekenfondsen en particuliere ziektekostenverzekeraars. Beide worden dan zorgverzekeraars die onder de Zvw vallen. En in deze wet is expliciet de bepaling opgenomen dat zorgverzekeraars te allen tijde gebonden zijn aan de in Nederland geldende mededingingsregels, zelfs de zorgverzekeraars die in Europese context niet als onderneming zijn aan te merken. Zo ver is het echter nog niet.

Huisartsen zullen reeds de komende maanden met ziekenfondsen af-

spraken moeten maken over hun praktijkbudget voor 2006. Daar komt bij dat het op dit moment nog allerm minst zeker is of de Zvw daadwerkelijk op de geplande datum van kracht zal zijn. Uit de Eerste Kamer is steeds meer te horen dat minister Hoogervorst zijn borst vandaag meer dan nat kan maken. Het lijkt er dan ook op dat hij echt alle zeilen bij zal moeten zetten om vertraging bij de invoering van de Zvw te voorkomen.

Het besluit van de NMa bezorgt zowel de huisartsen zelf als Hoogervorst vooralsnog dus een probleem. Waar de minister momenteel hemel en aarde beweegt om de verontruste huisartsen ervan te overtuigen dat verzekeraars echt niet zomaar hun gang kunnen gaan, is de werkelijkheid helaas anders. Voorlopig is het niet mogelijk om eventueel misbruik van marktmacht door kwaadwillende ziekenfondsen te blokkeren. Dit versterkt de toch al grote scepsis bij huisartsen ten aanzien van marktwerking, met alle vervelende gevolgen van dien. Het feit dat het absoluut niet in het belang van verzekeraars is om de huisartsen tegen zich in het harnas te jagen (ze vervullen immers een belangrijke functie als poortwachter) zal daaraan waarschijnlijk weinig afdoen. Net zo min als het feit dat ook volgend jaar meer dan 90 procent van het inkomen van huisartsen door vaste, door de overheid vastgestelde tarieven wordt bepaald. Het heersende wantrouwen is te groot.

Er lijken dan ook maatregelen nodig om de tijd tot de inwerkingtreding van de Zvw te overbruggen. Zo zou besloten kunnen worden tot een 'spoedreparatie' van de huidige Ziekenfondswet. Hierin kan, analoog aan de Zvw, de bepaling worden opgenomen dat de Mededingingswet onverkort ook op ziekenfondsen van toepassing is. Een dergelijke reparatie is zeker aan te bevelen wanneer na behandeling van de Zvw in de Eerste Kamer zou blijken dat invoering van deze wet op 1 januari 2006 niet langer realistisch is. In dat geval ontstaat namelijk voor langere tijd een onevenwichtige situatie waarin huisartsen wel en ziekenfondsen niet onder het mededingingstoezicht van de NMa vallen.

Marco Varkevisser is als econoom verbonden aan het instituut Beleid en Management Gezondheidszorg (iBMG) van de Erasmus Universiteit Rotterdam.



Ludieke actie: huisartsen begraven hun beroepsgeheim bij de pyramide van Austerlitz.

FOTO MAARTEN HARTMAN